

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION EXTRAORDINAIRE DE 2003

3 OCTOBRE 2003

Projet de loi portant assentiment à la Convention européenne relative au dédommagement des victimes d'infractions violentes, faite à Strasbourg le 24 novembre 1983

SOMMAIRE

	Pages
Exposé des motifs	2
Projet de loi	14
Convention européenne relative au dédommagement des victimes d'infractions violentes, faite à Strasbourg le 24 novembre 1983	15
Avant-projet de loi	20
Avis du Conseil d'État	21

BELGISCHE SENAAAT

BUITENGEWONE ZITTING 2003

3 OKTOBER 2003

Wetsontwerp houdende instemming met het Europees Verdrag inzake de schadeloosstelling van slachtoffers van geweldsmisdrijven, gedaan te Straatsburg op 24 november 1983

INHOUD

	Blz.
Memorie van toelichting	2
Wetsontwerp	14
Europees Verdrag inzake de schadeloosstelling van slachtoffers van geweldsmisdrijven, gedaan te Straatsburg op 24 november 1983	15
Voorontwerp van wet	20
Advies van de Raad van State	21

EXPOSÉ DES MOTIFS

1. Introduction

Mesdames et Messieurs,

Le Gouvernement a l'honneur de soumettre à Votre approbation la Convention européenne relative au dédommagement des victimes d'infractions violentes, faite à Strasbourg le 24 novembre 1983.

Cette Convention a été rédigée au sein du Conseil de l'Europe par un comité d'experts gouvernementaux sous l'autorité du Comité européen pour les problèmes criminels (CDPC) et a été signée par Chypre, le Danemark, la Finlande, la France, l'Allemagne, la Grèce, le Luxembourg, les Pays-Bas, la Norvège, la Suède, la Suisse, la Turquie et le Royaume-Uni. Elle a été ratifiée par le Danemark, la Finlande, la France, l'Allemagne, le Luxembourg, les Pays-Bas, la Norvège, la Suède, la Suisse et le Royaume-Uni. La Belgique a signé la Convention le 19 février 1998.

La Convention relative au dédommagement des victimes d'infractions violentes contient 20 articles.

2. Commentaire des articles de la Convention

2.1. Titre I — Principes fondamentaux

2.1.1. L'engagement de prendre des dispositions nécessaires (article 1er)

Les États contractants s'engagent, sur la base de l'article 1er, à harmoniser leur législation actuelle ou future et leurs mesures administratives relatives au dédommagement des victimes d'infractions violentes avec les principes énoncés dans la Convention. La Convention ne produit donc pas ses effets de manière directe.

Il appartient aux États contractants de fixer les bases juridiques, le cadre administratif et le mode de fonctionnement du système de dédommagement en tenant compte de ces principes.

Étant donné que plusieurs États membres disposent depuis de nombreuses années de systèmes efficaces de dédommagement par le biais de fonds publics, le Comité a choisi d'établir des dispositions minimales plutôt que de rédiger une loi modèle; cette dernière formule est plus rigide et pourrait empêcher plusieurs États membres de ratifier la Convention. Comme il s'agit de dispositions minimales, rien n'empêche les États contractants d'adopter un système plus étendu.

2.1.2. Les conditions du dédommagement (article 2)

L'article 2 fixe les conditions auxquelles les victimes d'infractions violentes sont dédommagées par

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. Inleiding

Dames en Heren,

De Regering heeft de eer het Europees Verdrag inzake de schadeloosstelling van slachtoffers van geweldsmisdrijven, gedaan te Straatsburg op 24 november 1983, aan Uw goedkeuring voor te leggen.

Dit Verdrag is opgemaakt binnen de Raad van Europa, door een comité van regeringsexperts onder het gezag van het Europees Comité voor Strafrechtelijke Vraagstukken (CDPC), en is ondertekend door Cyprus, Denemarken, Finland, Frankrijk, Duitsland, Griekenland, Luxemburg, Nederland, Noorwegen, Zweden, Zwitserland, Turkije en het Verenigd Koninkrijk. Het is bekrachtigd door Denemarken, Finland, Frankrijk, Duitsland, Luxemburg, Nederland, Noorwegen, Zweden, Zwitserland en het Verenigd Koninkrijk. België heeft het Verdrag ondertekend op 19 februari 1998.

Het Verdrag inzake de schadeloosstelling van slachtoffers van geweldsmisdrijven bevat 20 artikelen.

2. Commentaar bij de artikelen van het Verdrag

2.1. Deel I — Grondbeginselen

2.1.1. De verbintenis tot het nemen van de nodige maatregelen (artikel 1)

Op grond van artikel 1 verbinden de verdragsluitende Staten zich ertoe hun huidige of toekomstige wetgeving en hun administratieve maatregelen met betrekking tot de schadeloosstelling van slachtoffers van geweldsmisdrijven in overeenstemming te brengen met de in het Verdrag gehuldigde principes. Het Verdrag heeft dus geen directe werking.

Het komt de verdragsluitende Staten toe, rekening houdend met deze principes, de juridische grondslagen, het administratief kader en de werkmethode van het stelsel van schadeloosstelling vast te stellen.

Aangezien verscheidene lidstaten al sinds jaren doeltreffende stelsels voor schadeloosstelling door middel van openbare fondsen kennen, verkoos het Comité de vaststelling van minimumbepalingen boven de opstelling van een modelwet; dit laatste is een strakkere formule die verschillende lidstaten zou kunnen beletten het Verdrag te ratificeren. Het gaat om minimumbepalingen zodat de verdragsluitende Staten tot een ruimer systeem kunnen overgaan.

2.1.2. Voorwaarden van schadeloosstelling (artikel 2)

Artikel 2 bepaalt de basisvoorwaarden voor de schadeloosstelling van het slachtoffer van een geweld-

l'État. Les articles suivants apportent, dans certains cas, des limitations aux principes figurant à l'article 2.

L'intervention de l'État est subsidiaire. L'État intervient uniquement lorsque la victime ne peut obtenir de dédommagement intégral d'une autre manière, comme l'intervention de l'auteur de l'infraction ou de la sécurité sociale.

Comme il apparaît des articles 9 et 10, cette disposition ne peut être interprétée en ce sens qu'elle exclurait la possibilité pour l'État de contribuer au dédommagement de la victime tant que toute procédure judiciaire ou extra-judiciaire n'est pas terminée. En effet, dans certains cas la victime qui a besoin d'une aide urgente n'est pas en mesure d'attendre la fin de la procédure souvent complexe et longue. Dans ce cas de figure, les États contractants ont la possibilité de prévoir que l'État ou l'autorité compétente sera subrogé(e) dans les droits de la personne indemnisée, à concurrence du montant qui lui sera versé (article 10). Les États peuvent également prévoir que si la personne qui a été indemnisée obtient ultérieurement réparation par une autre source, ils peuvent réclamer de cette personne le remboursement partiel ou intégral du dédommagement accordé (article 9).

Afin qu'une infraction puisse donner lieu au dédommagement de la victime par l'État, elle doit être intentionnelle, de nature violente, et constituer la cause directe d'une atteinte au corps ou à la santé de la victime.

La Convention limite son champ d'application aux infractions intentionnelles. Bien souvent le dommage qui en découle n'est pas indemnisé en tout ou en partie, entre autres choses parce qu'il n'existe pas de système d'assurance privée obligatoire.

Les violences commises par le délinquant ne doivent pas nécessairement être de nature physique. La violence psychologique, par exemple de lourdes menaces, peut également donner lieu au dédommagement.

La Convention vise un dommage qui est la conséquence d'une atteinte à la vie, à l'intégrité physique ou à la santé de la victime. Le terme santé peut englober la santé tant physique que mentale, en fonction de la législation de chaque état. La Convention ne prévoit aucune intervention en cas de délits contre la propriété matérielle.

Les atteintes doivent être graves et résulter directement de l'infraction; il doit y avoir un lien de causalité clair et nécessaire entre le dommage et l'acte de violence. La Convention ne prévoit donc aucune intervention en cas d'atteintes légères à l'intégrité physique ou à la santé, ou d'atteintes qui ne résultent pas directement de l'infraction.

Les personnes pouvant obtenir un dédommagement sont:

- a) la victime

misdrijf door de Staat. De volgende artikelen voorzien, in bepaalde gevallen, beperkingen aan de principes vervat in artikel 2.

De tussenkomst van de Staat is subsidiair. De Staat komt enkel tussen wanneer het slachtoffer geen volledige vergoeding kan verkrijgen op een andere manier, zoals betaling door de dader of tussenkomst van de sociale zekerheid.

Zoals blijkt uit de artikelen 9 en 10, mag deze bepaling niet in die zin worden geïnterpreteerd dat zij de mogelijkheid voor de Staat zou uitsluiten om bij te dragen tot de vergoeding van het slachtoffer alvorens iedere gerechtelijke of buitengerechtelijke procedure beëindigd is. In bepaalde gevallen is het slachtoffer, dat dringend nood heeft aan bijstand, immers niet in staat om te wachten op de afloop van de vaak ingewikkelde en lange procedure. In deze hypothese hebben de verdragsluitende Staten de mogelijkheid om erin te voorzien dat de Staat of de bevoegde overheid gesubrogeerd wordt in de rechten van diegene die vergoed wordt, ten belope van het bedrag dat hem werd uitbetaald (artikel 10). Eveneens kunnen de Staten voorzien dat, indien degene die vergoed werd later herstelling bekomt uit een andere bron, zij van hem de volledige of gedeeltelijke terugbetaling van de schadeloosstelling kunnen vorderen (artikel 9).

Misdrijven die aanleiding kunnen geven tot schadeloosstelling van het slachtoffer door de Staat moeten gepleegd zijn met opzet, gewelddadig zijn, en de rechtstreekse oorzaak vormen van een ernstig lichamelijk letsel of nadeel voor de gezondheid.

Het Verdrag beperkt zijn toepassingsgebied tot de opzettelijke misdrijven. Vaak blijft de schade die erdoor veroorzaakt wordt geheel of gedeeltelijk onvergoed, onder meer wegens het ontbreken van een systeem van verplichte private verzekering.

Het door de dader gepleegde geweld moet niet noodzakelijk fysisch zijn. Psychologisch geweld, zoals zware bedreigingen, kan eveneens aanleiding geven tot schadeloosstelling.

Het Verdrag beoogt de schade die het gevolg is van een aanslag op het leven of een aantasting van de lichamelijke integriteit of de gezondheid van het slachtoffer. De term gezondheid kan zowel de lichamelijke als de geestelijke gezondheid omvatten, afhankelijk van de wetgeving van elke Staat. Het Verdrag voorziet geen tussenkomst bij aantasting van de materiële eigendom door een vermogensdelict.

De aantastingen moeten ernstig zijn en rechtstreeks uit het misdrijf voortvloeien; er moet een duidelijk en noodzakelijk verband zijn tussen de gewelddaad en de schade. Het Verdrag beoogt dus geen tussenkomst bij weinig ernstige aantastingen van het lichaam of van de gezondheid, of deze die niet rechtstreeks uit het misdrijf voortvloeien.

De personen die de schadeloosstelling kunnen bekomen zijn:

- a) het slachtoffer

En cas d'atteinte grave au corps ou à la santé, l'indemnisation est octroyée directement à la victime. Les personnes qui ont tenté d'empêcher l'infraction ou de secourir la victime peuvent être aussi victimes d'infractions violentes;

b) les proches d'une personne décédée à la suite d'une infraction violente qui étaient à sa charge

Il appartient aux États contractants de définir plus précisément cette catégorie de personnes conformément à leur propre législation.

Le deuxième alinéa de l'article 2 dispose que le dédommagement de la victime est indépendant de la poursuite ou de la condamnation de l'auteur.

Dans certains cas qui sont précisés dans les législations nationales, l'auteur ne peut pas être poursuivi ou condamné pénalement. En effet, l'auteur peut rester inconnu ou n'être pas considéré comme responsable de ses actes. Cela n'empêche pas l'État d'intervenir dans la réparation du dommage subi par la victime.

2.1.3. Le principe de territorialité (article 3)

L'article 3 détermine quel État accorde l'indemnité lorsque des aspects transfrontaliers entrent en jeu.

S'inspirant de la résolution (77) 27, la Convention reconnaît le principe de territorialité: l'indemnisation sera accordée par l'État sur le territoire duquel l'infraction a été commise.

Lorsque les éléments constituant une infraction sont répartis dans différents pays, l'État dans lequel la victime a son domicile permanent et où l'infraction a été partiellement commise accordera l'éventuelle indemnisation.

L'extension du dédommagement aux étrangers est rendue nécessaire en raison des principes de solidarité et d'équité qui requièrent que l'État ne limite pas son aide à ses propres ressortissants, mais qu'il l'étende sous certaines conditions à d'autres personnes qui se trouvent sur son territoire. Comme ces personnes contribuent aussi au développement économique et social du pays, elles doivent pouvoir bénéficier des mêmes avantages.

La Convention définit comme suit les catégories d'étrangers qui doivent en tout cas entrer en ligne de compte pour le dédommagement:

a) les ressortissants des États parties à la Convention.

Cette disposition traduit le principe de réciprocité;

b) les ressortissants de tous les États membres du Conseil de l'Europe qui résident en permanence dans l'État sur le territoire duquel l'infraction a été commise.

In geval van ernstig lichamelijk letsel of nadeel voor de gezondheid wordt de schadeloosstelling rechtstreeks aan het slachtoffer zelf toegekend. Ook de personen die proberen een misdrijf te verhinderen of hulp te bieden, kunnen hierdoor slachtoffer zijn van het geweldd misdrijf;

b) de nabestaanden die ten laste waren van het slachtoffer dat ingevolge het geweldd misdrijf overleden is

Het komt de verdragsluitende Staten toe deze categorie van personen nader te bepalen, overeenkomstig de eigen wetgeving.

Het tweede paragraaf van artikel 2 bepaalt dat de schadeloosstelling van het slachtoffer onafhankelijk is van de vervolging of de veroordeling van de dader.

In sommige gevallen, die in de nationale wetgevingen zijn gepreciseerd, kan de dader niet vervolgd of strafrechtelijk veroordeeld worden. Zo kan de dader onbekend blijven of niet verantwoordelijk worden geacht voor zijn daden. Dit belet niet dat de Staat tussenkomt in het herstel van de door het slachtoffer geleden schade.

2.1.3. Het territorialiteitsbeginsel (artikel 3)

Artikel 3 bepaalt welke Staat de schadeloosstelling betaalt wanneer zich grensoverschrijdende aspecten voordoen.

Zich inspirerend op Resolutie (77) 27 erkent het Verdrag het territorialiteitsbeginsel: de schadeloosstelling wordt betaald door de Staat op wiens grondgebied het misdrijf is gepleegd.

Wanneer de samenstellende elementen van een misdrijf zich manifesteren in verschillende Staten, zal de Staat waar het slachtoffer zijn permanente woonplaats heeft en waar het misdrijf gedeeltelijk is gepleegd, de eventuele schadeloosstelling op zich nemen.

De uitbreiding tot bepaalde categorieën van vreemdelingen wordt noodzakelijk geacht omwille van de principes van solidariteit en billijkheid die vereisen dat de Staat zijn hulp niet beperkt tot de eigen onderdanen, maar onder bepaalde voorwaarden uitbreidt tot andere personen die zich op zijn grondgebied bevinden. Vermits zij kunnen bijdragen tot de economische en sociale ontwikkeling van het land worden hen dezelfde voordelen toegekend.

Het Verdrag omschrijft de categorieën van vreemdelingen die in elk geval voor schadeloosstelling in aanmerking moeten komen als volgt:

a) de onderdanen van de Staten die partij zijn bij het Verdrag.

Deze bepaling weerspiegelt het wederkerigheidsbeginsel;

b) de onderdanen van alle lidstaten van de Raad van Europa, die permanent verblijven in de Staat op het grondgebied waarvan het misdrijf werd gepleegd.

Cette disposition, qui déroge au principe de réciprocité, vise en premier lieu la protection des travailleurs immigrés qui ne peuvent pas être défavorisés par le simple fait que l'État dont ils sont les ressortissants n'a pas encore ratifié la Convention.

2.1.4. *Les éléments du dédommagement (article 4)*

L'article 4 mentionne les éléments du dommage, s'ils sont présents, qui doivent en tout cas être pris en considération pour l'indemnisation. Il s'agit de la perte de revenus, des frais médicaux, des frais d'hospitalisation, des frais funéraires et de la perte d'aliments en ce qui concerne les proches d'une victime décédée.

Le dédommagement de ces éléments sera calculé par l'État concerné sur la base des barèmes de la sécurité sociale ou des assurances privées en vigueur ou conformément aux pratiques en matière civile.

2.1.5. *Les limites (article 5)*

L'article 5 permet de fixer éventuellement une limite supérieure et un seuil minimum pour l'indemnisation.

Comme les moyens financiers disponibles sont limités, il peut s'avérer nécessaire dans certains cas de fixer un montant maximum pour l'intervention de l'État.

D'autre part, au moyen d'un seuil minimum, la Convention permet d'exclure de son champ d'application les sinistres sans gravité qui peuvent être supportés sans grandes difficultés par la victime.

Il n'était pas possible de fixer des limites chiffrées dans la Convention, étant donné que les moyens et les conditions de vie sont différents dans chaque État membre.

Les limites supérieures ou inférieures peuvent être prévues pour le montant total du dédommagement ou pour un ou pour plusieurs éléments de ce dédommagement.

2.1.6. *Délais (article 6)*

Chaque État peut fixer, en fonction de sa propre législation, un délai dans lequel les requêtes en dédommagement doivent être introduites.

Les États doivent pouvoir établir le dommage du requérant et l'évaluer correctement.

2.1.7. *La situation financière du requérant (article 7)*

Le dédommagement d'une victime par des fonds publics constitue un acte de solidarité sociale. C'est pourquoi la Convention prévoit la possibilité de

Deze bepaling, die afbreuk doet aan het wederkerigheidsbeginsel, beoogt in de eerste plaats de bescherming van de migrerende werknemers die niet mogen benadeeld worden door het loutere feit dat de Staat, waarvan zij onderdaan zijn, het Verdrag niet heeft geratificeerd.

2.1.4. *De schadeposten (artikel 4)*

Artikel 4 vermeldt de bestanddelen van de schade die, als ze zich voordoen, in elk geval voor schade-loosstelling in aanmerking moeten komen. Het gaat om verlies van inkomsten, medische kosten, ziekenhuiskosten, begrafeniskosten en het verlies aan levensonderhoud van nabestaanden.

De schadeloosstelling wordt door de Staat berekend op basis van de van kracht zijnde barema's van de sociale zekerheid of de private verzekeringen, of overeenkomstig de burgerrechtelijke praktijk.

2.1.5. *Grenzen (artikel 5)*

Artikel 5 voorziet de eventuele vaststelling van een bovengrens en een benedengrens voor de schade-loosstelling.

Wegens de beperktheid van de beschikbare geldelijke middelen, kan de vaststelling van een maximum-bedrag voor de tussenkomst van de Staat noodzakelijk zijn.

Anderzijds laat het Verdrag toe de schadegevallen die geen ernstige gevolgen hebben, en zonder grote moeilijkheden door het slachtoffer kunnen gedragen worden, door middel van een benedengrens uit het toepassingsgebied te sluiten.

Het was niet mogelijk om deze grenzen cijfermatig vast te leggen in het Verdrag aangezien de middelen en de levensomstandigheden in elke lidstaat verschillend zijn.

De boven-en benedengrens kunnen voorzien worden voor het totale bedrag van de schadeloosstelling of voor één of meerdere schadeposten.

2.1.6. *Termijnen (artikel 6)*

Elke Staat kan, overeenkomstig de eigen wetgeving, een termijn voorzien binnen dewelke het verzoek tot schadeloosstelling moet worden ingediend.

Het moet voor de Staten mogelijk blijven om de schade van de verzoeker vast te stellen en correct in te schatten.

2.1.7. *De financiële situatie van de verzoeker (artikel 7)*

De schadeloosstelling van een slachtoffer door middel van openbare fondsen is een daad van maatschappelijke solidariteit. Het Verdrag voorziet

diminuer le dédommagement, voire de refuser l'indemnisation lorsque le requérant est aisé et ne rencontre pas de grave problème financier suite à l'acte de violence.

Néanmoins, cette disposition ne peut être interprétée en ce sens que l'intervention de l'État ne serait réservée qu'aux personnes confrontées à des problèmes financiers graves.

2.1.8. *Le comportement du requérant (article 8)*

L'article 8 prévoit la réduction ou la suppression du dédommagement en raison du comportement de la victime. Trois cas sont prévus :

a) le comportement du requérant par rapport à l'infraction ou au dommage causé

Il y a parfois une certaine interaction entre le comportement de la victime et celui de l'auteur. Il peut s'agir du comportement du requérant qui a provoqué ou a contribué à l'escalade de la violence. La victime peut également contribuer à la naissance ou à l'aggravation du dommage, par exemple en se soustrayant à certains soins médicaux. Elle peut refuser de collaborer avec les autorités judiciaires lors de l'enquête.

On peut tenir compte de ces éléments lors de l'octroi de l'indemnité;

b) implication dans la criminalité organisée ou appartenance à une organisation qui se livre à des infractions violentes

Toute victime impliquée dans la criminalité organisée peut se voir refuser le droit de faire appel à la sympathie et la solidarité de la société, même si l'infraction ayant occasionné le dommage n'est pas directement liée aux activités précitées;

c) la réparation du dommage est contraire au sens de la justice ou à l'ordre public

L'indemnité peut être également réduite ou refusée dans les cas où un geste de solidarité serait contraire à l'opinion publique ou à l'intérêt public ou encore aux principes fondamentaux du droit de l'État concerné.

La possibilité de suppression ou de réduction du dédommagement ne s'applique pas uniquement aux victimes elles-mêmes, mais également aux personnes à charge de la victime décédée à la suite de l'infraction.

2.1.9. *Eviter un double dédommagement (article 9)*

Lors du calcul du dédommagement, les sommes déjà allouées au requérant qui ont indemnisé en partie le dommage, peuvent être prises en considération.

Les États contractants peuvent déterminer quelles seront les sommes qui seront prises en considération.

daarom in de mogelijkheid om de schadeloosstelling te verminderen of zelfs te weigeren wanneer de verzoeker welstellend is en geen ernstige financiële problemen ondervindt ingevolge de gewelddaad.

Anderzijds mag deze bepaling niet zo worden geïnterpreteerd alsof de Staat haar tussenkomst kan beperken tot personen met ernstige financiële moeilijkheden.

2.1.8. *Het gedrag van de verzoeker (artikel 8)*

Artikel 8 beoogt de vermindering of weigering van de schadeloosstelling rekening houdend met het eigen gedrag van het slachtoffer. Er worden drie gevallen voorzien :

a) het gedrag van de verzoeker bij het misdrijf of ten aanzien van de schade

Soms bestaat interactie tussen het gedrag van het slachtoffer en dat van de dader. Er kan sprake zijn van uitlokking of van een escalatie van geweld mede door de houding van de verzoeker. De verzoeker kan hebben bijgedragen tot het ontstaan of het verergeren van de schade, bijvoorbeeld door zich te onttrekken aan medische zorgen. Hij kan geweigerd hebben om bij het onderzoek zijn medewerking te verlenen aan de gerechtelijke autoriteiten.

Met deze factoren kan rekening gehouden worden bij de toekenning van een schadeloosstelling;

b) betrokkenheid bij de georganiseerde misdaad of behorend tot een organisatie die zich schuldig maakt aan het plegen van geweldsmisdrijven

Een slachtoffer dat behoort tot de wereld van de georganiseerde misdaad kan het recht ontzegd worden om zich te beroepen op het medeleven en de solidariteit van de maatschappij, zelfs als het misdrijf dat zijn schade heeft veroorzaakt geen verband houdt met zijn activiteiten;

c) strijdigheid met het rechtsgevoel of de openbare orde

De schadeloosstelling kan eveneens geweigerd of verminderd worden wanneer een gebaar van solidariteit in strijd zou zijn met de publieke opinie of de openbare belangen, of met de grondbeginselen van het recht van de betrokken Staat.

De mogelijkheden van weigering of vermindering van de schadeloosstelling gelden niet enkel ten aanzien van de slachtoffers zelf, maar ook ten aanzien van de personen die ten laste waren van een overleden slachtoffer.

2.1.9. *Vermijden van dubbele schadeloosstelling (artikel 9)*

Bij het bepalen van de schadeloosstelling kunnen de reeds aan de verzoeker uitgekeerde bedragen die de schade gedeeltelijk vergoeden, in rekening gebracht worden.

De verdragsluitende Staten kunnen bepalen welke sommen in aanmerking zullen genomen worden.

Lorsqu'après avoir été dédommagé par l'État, le requérant obtient des indemnités de l'auteur ou d'une autre source, l'État peut réclamer au requérant, en tout ou en partie, les sommes qu'il a octroyées.

Cette situation peut se présenter par exemple lorsqu'une victime nécessite un dédommagement avant la fin d'une procédure judiciaire intentée contre l'auteur ou une autre instance.

Pour éviter le double dédommagement, l'État ou l'autorité compétente qui accorde l'indemnité doit être correctement informé(e) de l'éventuelle indemnisation que la victime a effectivement reçue ou recevra.

2.1.10. Subrogation de l'État (article 10)

En octroyant un dédommagement, l'État peut, pour le montant de ce dédommagement, être subrogé dans les droits de la victime ou de ses ayants droit vis-à-vis de l'auteur ou d'une autre instance qui est tenu d'indemniser le dommage.

L'État ou l'instance compétente en matière de dédommagement peut alors agir en justice afin d'obtenir le remboursement des sommes.

2.1.11. Information de la population

Le public doit être suffisamment informé sur la possibilité et les conditions de l'indemnisation par l'État.

Les services qui entrent en contact avec la victime après l'infraction (les services de police, les autorités judiciaires, les services d'aide aux victimes) sont les mieux placés pour informer et pour éventuellement orienter la victime. À cette fin, des brochures d'information peuvent être mises à leur disposition.

2.2. Titre II — Coopération internationale

2.2.1. Assistance mutuelle (article 12)

L'application de la Convention rend nécessaire une coopération étroite entre les États signataires.

Un État à qui une demande d'aide est adressée peut avoir besoin d'informations, telles que les possibilités d'indemnisation dans le pays d'origine du requérant ou des renseignements relatifs à la situation financière du requérant ou de l'auteur.

En premier lieu, les traités signés en la matière doivent être appliqués, tels la Convention européenne de coopération judiciaire en matière pénale et le protocole additionnel, la Convention européenne relative à l'obtention de renseignements et de preuves en matière administrative à l'étranger, ainsi que les

Wanneer de verzoeker na de schadeloosstelling door de Staat vergoeding bekommt van de dader of uit enige andere bron, kan de Staat de toegekende schadeloosstelling geheel of gedeeltelijk terugvorderen van de verzoeker.

Dit kan zich onder meer voordoen wanneer een noodlijdend slachtoffer een schadeloosstelling ontvangt voor het einde van de gerechtelijke procedure die hij heeft aangespannen tegen de dader of tegen een andere instantie.

Om dubbele schadeloosstelling te kunnen vermijden moet de Staat of de bevoegde autoriteit die de schadeloosstelling toekent correct geïnformeerd worden over de eventuele vergoedingen die het slachtoffer effectief ontvangt of zal ontvangen.

2.1.10. Subrogatie (artikel 10)

Door de toekenning van een schadeloosstelling kan de Staat voor het bedrag van deze schadeloosstelling gesubrogeerd worden in de rechten van het slachtoffer of diens nabestaanden ten aanzien van de dader of enige andere instantie die tot vergoeding van de schade verplicht is.

De Staat of de bevoegde autoriteit kan dan in rechte optreden om de terugbetaling van de sommen te bekomen.

2.1.11. Informatieverstrekking

Het publiek moet voldoende geïnformeerd worden over de mogelijkheid en de voorwaarden van de schadeloosstelling door de Staat

De diensten die na het misdrijf met het slachtoffer in contact komen (de politiediensten, de gerechtelijke autoriteiten, de hulpverlening) zijn het best geplaatst om het slachtoffer te informeren en eventueel door te verwijzen. Daarbij kunnen informatiebrochures ter beschikking gesteld worden.

2.2. Deel II — Internationale samenwerking

2.2.1. Wederzijdse bijstand (artikel 12)

De toepassing van het Verdrag maakt een vlotte samenwerking tussen de verdragsluitende Staten noodzakelijk.

Een Staat die verzocht wordt een schadeloosstelling toe te kennen kan nood hebben aan informatie, zoals de mogelijkheden van vergoeding in het land van oorsprong van de verzoeker, of inlichtingen betreffende de financiële situatie van de verzoeker of van de dader.

Op de eerste plaats moeten de terzake afgesloten verdragen toepassing krijgen, zoals het Europees Verdrag voor wederzijdse rechtshulp in strafzaken en het bijkomend protocol, het Europees Verdrag over het bekomen van inlichtingen en bewijzen in administratieve zaken in het buitenland en de door de verdrag-

accords bilatéraux ou multilatéraux conclus entre les États signataires. La Convention ajoute que les États signataires doivent s'accorder la plus large assistance possible dans le domaine couvert par la Convention.

À cette fin, l'article 12 impose la désignation dans chaque État d'une autorité centrale chargée de recevoir de telles demandes d'assistance et d'y donner suite. Le Secrétaire général du Conseil de l'Europe doit en être informé.

2.2.2. *Transmission d'informations au Conseil de l'Europe (article 13)*

L'article 13 dispose que le Comité européen pour les problèmes criminels (CDPC) doit être tenu informé de l'application de la présente Convention dans les États contractants.

À cette fin, les États contractants s'engagent à transmettre régulièrement des informations au Secrétaire général du Conseil de l'Europe concernant les (nouvelles) dispositions législatives ou réglementaires relatives au système de dédommagement.

Ces informations permettront de rassembler une documentation qui pourra être mise à la disposition des États membres qui en feront la demande et de constater les problèmes liés à l'application de la Convention, et ainsi d'y remédier ou d'élaborer des protocoles complétant la Convention.

2.3. *Titre III — Clauses finales*

Les articles 14 à 20 concernent les dispositions finales habituelles.

La ratification de la Convention européenne relative au dédommagement des victimes d'infractions violentes comporte l'obligation pour la Belgique de veiller à ce que la législation interne soit conforme ou rendue conforme, aux dispositions de la Convention.

3. **Comparaison avec la législation belge**

3.1. *La réglementation relative à la Commission pour l'aide aux victimes d'actes intentionnels de violence*

La loi du 1er août 1985 portant des mesures fiscales et autres, règle, à la section II, articles 28 à 41, l'aide financière de l'État belge aux victimes d'actes intentionnels de violence. La section III de la loi, c'est-à-dire l'article 42, prévoit l'octroi d'une indemnité spéciale en cas de dommage physique subi par des membres des services de police et de secours et par des particuliers, secouristes volontaires (*Moniteur belge*, 6 août 1985).

Les arrêtés d'exécution sont l'arrêté royal du 18 décembre 1986 relatif à la commission pour l'aide aux

sluitende Staten afgesloten bilaterale of multilaterale akkoorden. Het Verdrag voegt hier aan toe dat de verdragsluitende Staten elkaar de grootst mogelijke bijstand moeten verlenen in verband met de aangelegenheden waarop het Verdrag betrekking heeft.

Met het oog hierop verplicht artikel 12 tot de oprichting van een centrale autoriteit in iedere Staat, die belast is met het ontvangen van dergelijke verzoeken tot bijstand en het opvolgen ervan. De Secretaris-generaal van de Raad van Europa dient hiervan in kennis gesteld te worden.

2.2.2. *Informatieverstrekking aan de Raad van Europa (artikel 13)*

Artikel 13 bepaalt dat het Europees Comité voor strafrechtelijke vraagstukken (CDPC) ingelicht moet worden over de toepassing van het Verdrag in de verdragsluitende Staten.

Met het oog hierop verbinden de verdragsluitende Staten zich ertoe regelmatig informatie over te maken aan de Secretaris-generaal van de Raad van Europa betreffende de (nieuwe) wettelijke of reglementaire bepalingen inzake het stelsel van schadeloosstelling.

Deze informatie laat toe documentatie te verzamelen die ter beschikking kan gesteld worden van de lidstaten die erom vragen, en maakt het mogelijk om de moeilijkheden bij de toepassing van het Verdrag vast te stellen en zo mogelijk te verhelpen of om protocollen bij het Verdrag uit te werken.

2.3. *Deel III — Slotbepalingen*

De artikelen 14 tot en met 20 omvatten de gebruikelijke slotbepalingen.

De ratificatie van het Verdrag inzake de schadeloosstelling van slachtoffers van geweldsmisdrijven houdt voor België de verplichting in om er over te waken dat de interne wetgeving conform is, of gemaakt wordt, aan de bepalingen van het Verdrag.

3. **Vergelijking met de belgische wetgeving**

3.1. *De regelgeving inzake de Commissie voor hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden*

De wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen regelt in afdeling II, zijnde de artikelen 28 tot en met 41, de financiële hulp van de Belgische Staat aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden. Afdeling III van de wet, artikel 42, voorziet in de toekenning van een bijzondere vergoeding in geval van fysieke schade geleden door leden van politie- en hulpdiensten en door derden, vrijwillige hulpverleners (*Belgische Staatsblad*, 6 augustus 1985).

De uitvoeringsbesluiten zijn het koninklijk besluit van 18 december 1986 betreffende de commissie voor

victimes d'actes intentionnels de violence (*Moniteur belge*, 20 février 1987), l'arrêté royal du 23 janvier 1987 relatif à l'octroi d'une indemnité spéciale en cas d'acte intentionnel de violence contre des membres des services de police et de secours et contre des particuliers secourant une victime d'acte intentionnel de violence (*Moniteur belge*, 20 février 1987) et l'arrêté royal du 11 septembre 1987 portant approbation du règlement d'ordre intérieur (*Moniteur belge*, 26 septembre 1987).

La législation concernant la commission pour l'aide aux victimes d'actes intentionnels de violence, ci-après nommée la commission, a subi différentes modifications. Les modifications les plus profondes ont été apportées par les lois des 17 et 18 février 1997 (*Moniteur belge*, 11 septembre 1997).

3.2. *Comparaison de la section II de la loi du 1er août 1985 avec la Convention*

La section II de la loi du 1er août 1985 est inspirée en grande partie par la Convention. Cela ressort de l'exposé des motifs (doc. Sénat, 1984-1985, n° 873, p. 1) ainsi que du rapport de la commission de la Justice de la Chambre (doc. Chambre, 1984-1985, n° 1281, p. 16).

Lors de l'examen par la commission de la Justice de la Chambre du projet qui est devenu la loi du 1er août 1985, le ministre de la Justice a expliqué que le projet était inspiré par la Convention et que la Belgique pourrait ratifier la Convention étant donné que le projet de loi en reprenait les dispositions principales (doc. Chambre, 1984-1985, n° 1281, p. 16).

Étant donné que la loi du 1er août 1985 est aussi ou plus étendue que les dispositions de la Convention, aucune réserve ne doit être émise.

3.2.1. *Le concept de «dédommagement»*

Dans la Convention, il est fait usage du terme dédommagement. La législation belge utilise le terme «aide».

Cette aide est déterminée «en équité» par la commission (article 33, § 1er). En d'autres mots, il n'y a pas de droit subjectif à l'indemnisation à charge de l'État, au sens de l'article 1382 du Code civil. Le fondement se trouve dans le principe «d'une solidarité collective entre les membres d'une même nation» (doc. Chambre, 1984-1985, 23 juillet 1985, 3491), et non dans une présomption de faute qui existerait dans le chef de l'État.

La Convention ne prévoit pas non plus un droit à un dédommagement intégral. Cela ressort des articles 4, 5, 7 et 8. Ces articles déterminent respectivement les éléments du dommage qui peuvent faire l'objet d'une indemnisation, les limites, l'incidence de la situation matérielle du requérant et de son comportement.

hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden (*Belgische Staatsblad*, 20 februari 1987), het koninklijk besluit van 23 januari 1987 betreffende de toekenning van een bijzondere vergoeding in geval van opzettelijke gewelddaden tegen leden van politie- en hulpdiensten en tegen derden die hulp verlenen aan een slachtoffer van een opzettelijke gewelddaad (*Belgische Staatsblad*, 20 februari 1987) en het koninklijk besluit van 11 september 1987 tot goedkeuring van het huishoudelijk reglement (*Belgische Staatsblad*, 26 september 1987).

De wetgeving betreffende de Commissie voor hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden, hierna de Commissie genoemd, heeft verschillende wijzigingen ondergaan. De meest ingrijpende wijzigingen zijn aangebracht door de wetten van 17 en 18 februari 1997 (*Belgische Staatsblad*, 11 september 1997).

3.2. *Vergelijking van afdeling II van de wet van 1 augustus 1985 met het Verdrag*

De wet van 1 augustus 1985, afdeling II, is grotendeels geïnspireerd op het Verdrag. Dit blijkt uit de memorie van toelichting (stuk Senaat, 1984-1985, nr. 873, blz. 1) en uit het verslag van de Kamercommissie voor Justitie (stuk Kamer, 1984-1985, nr. 1281, blz. 16).

Bij de bespreking in de Kamercommissie voor de Justitie van het ontwerp dat de wet van 1 augustus 1985 is geworden, heeft de minister van Justitie verklaard dat het ontwerp was ingegeven door het Verdrag, en dat België het Verdrag zou kunnen bekrachtigen aangezien het ontwerp er de belangrijkste bepalingen uit overnam (stuk Kamer, 1984-1985, nr. 1281, blz. 16).

Gezien de wet van 1 augustus 1985 even ruim of ruimer is dan de bepalingen van het Verdrag, hoeft geen enkel voorbehoud te worden gemaakt.

3.2.1. *Het begrip «schadeloosstelling»*

In het Verdrag wordt de term schadeloosstelling gebruikt. De Belgische wetgeving spreekt van een financiële «hulp».

Deze hulp wordt door de Commissie «naar billijkheid» bepaald (artikel 33, § 1). Er is met andere woorden geen subjectief recht op schadevergoeding lastens de Staat, in de zin van artikel 1382 van het Burgerlijk Wetboek. De basis wordt gevormd door het beginsel van «de collectieve solidariteit tussen de leden van eenzelfde natie» (stuk Kamer, 1984-1985, 23 juli 1985, nr. 3491), en niet door een vermoeden van schuld dat zou bestaan in hoofde van de Staat.

In het Verdrag wordt evenmin een recht op integrale schadevergoeding vooropgesteld. Dit blijkt duidelijk uit de artikelen 4, 5, 7 en 8. Deze artikelen bepalen respectievelijk de posten waarvoor de schadeloosstelling kan bestaan, de grenzen, de afhankelijkheid van de financiële situatie van de verzoeker en de afhankelijkheid van het eigen gedrag van de verzoeker.

3.2.2. Article 2 de la Convention

Le dédommagement est octroyé à ceux qui «ont subi de graves atteintes au corps ou à la santé résultant directement d'une infraction intentionnelle de violence». Cette disposition correspond au principe formulé dans la première phrase de l'article 31, § 1er, de notre loi.

Selon la Convention, une indemnité peut également être octroyée aux personnes qui étaient à la charge de la victime décédée. Avant les modifications législatives des 17 et 18 février 1997, cela n'était possible que si les personnes à charge se trouvaient également dans un état de nécessité. Les modifications de loi ont considérablement élargi les possibilités des proches. Dorénavant, «les personnes qui, à la suite du décès, font valoir des frais ou un préjudice visés à l'article 32, § 2» peuvent demander une aide (article 31, § 2). La législation belge va donc plus loin que la Convention.

La condition que l'État n'intervienne que si la réparation ne peut être entièrement assurée par d'autres sources, figure également dans notre législation.

L'article 31, § 1er, alinéa 1er, définit ce principe de subsidiarité: une aide est uniquement accordée si «la réparation du préjudice ne paraît pas pouvoir être assurée de façon effective et suffisante par d'autres moyens». En principe, le requérant doit donc épuiser les moyens ordinaires de réparation du dommage.

L'article 31, § 1er, alinéa 1er donne une énumération non limitative des moyens possibles tels que l'indemnisation par l'auteur, par un régime de sécurité sociale ou de réparation des dommages résultant des accidents de travail ou des maladies professionnelles ou encore par une assurance privée.

Le point 3 de l'article 31, § 1er prévoit que la victime «doit s'être constituée partie civile à raison des faits constitutifs de l'acte intentionnel de violence ou avoir donné une citation directe ou introduit une procédure devant le tribunal civil».

L'article 34, § 2, dispose en outre que la requête ne pourra être présentée «qu'après qu'il aura été statué sur l'action publique par une décision judiciaire passée en force de chose jugée ou, si l'auteur de l'acte ne peut pas être poursuivi ou condamné, qu'après la décision de la juridiction d'instruction».

Ces dispositions sont compatibles avec l'article 2, § 1, de la Convention. Le requérant doit d'abord se retourner contre l'auteur qui est responsable du dommage. Si cela est impossible, la commission peut admettre la force majeure, comme cela apparaît de sa jurisprudence. L'exigence d'une instruction et, si possible, d'une décision en matière pénale permet à la commission de connaître avec certitude les faits dans leur réalité.

L'article 2, § 2, de la Convention prévoit que le dédommagement est octroyé même si l'auteur ne peut pas être poursuivi ou puni. L'article 34, § 2, alinéa 1er, de la loi reprend ce principe et précise:

3.2.2. Artikel 2 van het Verdrag

Dat de schadeloosstelling toekomt aan diegenen die «een ernstig lichamelijk letsel of nadeel voor hun gezondheid hebben ondervonden als rechtstreeks gevolg van een opzettelijk geweldsmisdrijf», komt overeen met de inleiding van artikel 31, § 1, van de wet van 1 augustus 1985.

Volgens het Verdrag kan de vergoeding ook worden toegekend aan de nabestaanden die ten laste waren van het overleden slachtoffer. Vóór de wetswijziging van 17 en 18 februari 1997 kon dit in België enkel indien de personen ten laste zich eveneens in een materiële noodtoestand bevonden. De wetswijzigingen hebben de mogelijkheden voor nabestaanden aanzienlijk uitgebreid. Thans kunnen «de personen die ten gevolge van het overlijden, kosten of een nadeel omschreven in artikel 32, § 2, aanvoeren», een hulp aanvragen (artikel 31, § 2). De Belgische wetgeving gaat dus verder dan het Verdrag.

De voorwaarde dat de Staat slechts tussenkomt wanneer de schadeloosstelling niet volledig uit andere bron kan worden verzekerd, is eveneens opgenomen in onze wetgeving.

Artikel 31, § 1, eerste lid, omschrijft het zogenaamde subsidiariteitsbeginsel: een hulp wordt slechts toegekend «indien het nadeel niet op voldoende en daadwerkelijke wijze door andere middelen lijkt te kunnen worden hersteld». De verzoeker moet in beginsel de gewone middelen van schadeherstel uitputten.

Artikel 31, § 1, lid 1, geeft een niet-limitatieve opsomming van mogelijke middelen, zoals vergoeding door de dader, op grond van een stelsel van maatschappelijke zekerheid of van een private verzekering.

Punt 3 van artikel 31, § 1, bepaalt dat de verzoeker zich «burgerlijke partij moet hebben gesteld of een rechtstreekse dagvaarding moet hebben uitgebracht of een procedure moet hebben ingeleid bij de burgerlijke rechtbank».

Artikel 34, § 2, bepaalt daarenboven dat het verzoek slechts kan worden ingediend «nadat door een in kracht van gewijsde gegane rechterlijke beslissing uitspraak is gedaan over de strafvordering of, indien de dader niet kan worden vervolgd of veroordeeld, na de beslissing van het onderzoeksgerecht».

Deze bepalingen zijn verenigbaar met artikel 2, § 1, van het Verdrag. De verzoeker moet zich vooreerst richten tegen de dader die aansprakelijk is voor de schade. Als dit niet mogelijk is, kan de commissie overmacht aanvaarden, zoals blijkt uit haar rechtspraak. Het vereiste strafonderzoek en, indien mogelijk, de uitspraak over de strafvordering verzekeren dat de Commissie de feiten naar waarheid kan inschatten.

Artikel 2, § 2, van het Verdrag bepaalt dat de schadeloosstelling wordt verleend zelfs indien de dader niet kan worden vervolgd of gestraft. Artikel 34, § 2, eerste lid, van de wet neemt dit over en voegt er aan

«notamment parce qu'il [l'auteur] est demeuré inconnu». Des poursuites ou une condamnation peuvent être impossibles pour d'autres raisons, telles que le décès de l'auteur ou sa minorité. Sur base de la *ratio legis* de la loi, la commission prend également en compte les requêtes de ces victimes. Ainsi la loi est appliquée raisonnablement en accord avec l'article 2, 2 de la Convention.

3.2.3. Article 3

L'indemnité est payée par l'État sur le territoire duquel l'infraction a été commise. Cela vise non seulement les propres ressortissants mais aussi des catégories bien déterminées d'étrangers. Depuis la suppression par la loi du 23 juillet 1991 du principe de réciprocité, la réglementation belge est plus étendue que celle de la Convention. Celui qui au moment de l'acte de violence a le droit «d'entrer, de séjourner ou de s'établir dans le Royaume» (article 31, § 1er, alinéa 2) peut demander une aide.

3.2.4. Article 4

En ce qui concerne les éléments du dommage pour lesquels une aide financière peut être demandée, la loi belge est actuellement plus étendue que les prescriptions de la Convention.

L'article 32 énumère limitativement les postes aussi bien pour les victimes directes (§ 1er) que pour les proches d'une victime décédée (§ 2). Cette liste des éléments du dommage a été considérablement étendue par la loi du 18 février 1997.

3.2.5. Article 5

La Convention permet qu'une limite supérieure et un seuil minimum soient fixés pour le montant de l'indemnité. La législation belge prévoit pareilles limitations à l'article 33, § 2: une franchise de 15 000 francs et un montant maximum de 2 500 000 francs.

3.2.6. Article 6

Les États contractants peuvent fixer un délai dans lequel la requête doit être introduite. Depuis la modification législative du 18 février 1997, ce délai est fixé à trois ans à partir de la décision définitive en matière pénale ou à partir de la décision sur les intérêts civils qui est intervenue après la décision en matière pénale.

3.2.7. Article 7

La législation belge, plus précisément l'article 33, § 1er, 1°, prévoit la possibilité de tenir compte de la situation financière du requérant.

toe: «namelijk omdat hij [de dader] onbekend is gebleven». Er zijn evenwel ook andere redenen voor het onmogelijk zijn van vervolging of veroordeling, zoals het overlijden van de dader of het minderjarig zijn van de dader. De commissie neemt, op grond van de *ratio legis* van de wet, ook de verzoeken van deze slachtoffers in acht, zodat de wet terzake billijk wordt toegepast in overeenstemming met artikel 2, 2 van het Verdrag.

3.2.3. Artikel 3

De schadeloosstelling wordt betaald door de Staat op het grondgebied waarvan het misdrijf is gepleegd. Niet enkel aan eigen onderdanen doch ook aan welbepaalde categorieën van vreemdelingen. Sinds de afschaffing van het wederkerigheidsbeginsel bij wet van 23 juli 1991 is de Belgische regeling ruimer dan het Verdrag. Wie op het moment van de gewelddaad gerechtigd was «het Rijk binnen te komen, er te verblijven of er zich te vestigen», kan om een hulp verzoeken (artikel 31, § 1, 2).

3.2.4. Artikel 4

Ook wat betreft de schadeposten waarvoor een financiële hulp kan gevraagd worden, is de Belgische wet thans ruimer dan het Verdrag.

Artikel 32 geeft een limitatieve opsomming, zowel voor de rechtstreekse slachtoffers (§ 1) als voor de nabestaanden (§ 2). Deze lijst van schadeposten werd aanzienlijk uitgebreid bij wet van 18 februari 1997.

3.2.5. Artikel 5

Het Verdrag laat toe dat er een beneden- en bovengrens wordt bepaald voor het bedrag dat wordt toegekend. De Belgische wetgeving voorziet dergelijke grenzen in artikel 33, § 2: een franchise van 15 000 frank en een maximum van 2 500 000 frank.

3.2.6. Artikel 6

De Verdragsluitende Staten kunnen een termijn bepalen binnen dewelke het verzoek moet worden ingediend. Sinds de wetwijziging van 18 februari 1997 is deze termijn vastgesteld op drie jaar te rekenen vanaf de definitieve uitspraak over de strafvordering, of vanaf de uitspraak over de burgerlijke belangen die na de uitspraak over de strafvordering is tussengekomen (artikel 34, § 3).

3.2.7. Artikel 7

Ook de mogelijkheid om rekening te houden met de financiële situatie van de verzoeker is opgenomen in de Belgische wet, meerbepaald in artikel 33, § 1, 1°.

3.2.8. Article 8

La possibilité de diminuer l'indemnisation voire de la supprimer sur base du comportement du requérant ou au nom du sens de la justice ou de l'ordre public, se trouve en d'autres termes aux points 2° et 3° de l'article 33, § 1er.

La commission peut tenir compte du «comportement du requérant lorsque celui-ci a contribué directement ou indirectement à la réalisation du dommage ou à son aggravation» et des «relations du requérant avec l'auteur des faits».

3.2.9. Article 9

Le fait de tenir compte des dédommagements perçus par d'autres moyens correspond au principe de subsidiarité. La loi belge prévoit des moyens pour éviter une double indemnisation. L'article 38, § 2, prévoit que l'État peut exiger le remboursement total ou partiel des montants accordés «lorsque postérieurement au paiement de ceux-ci, la victime obtient à un titre quelconque une réparation de son préjudice». L'article 38, § 3, ajoute que ce remboursement peut être exigé «lorsque l'aide a été accordée à la suite de fausses déclarations ou d'omissions de la victime ou de son ayant droit».

3.2.10. Article 10

L'État ou l'autorité compétente peut être subrogé(e) dans les droits de la personne indemnisée à concurrence du montant versé. Au niveau de la législation belge, la subrogation figure à l'article 38, § 1er.

3.2.11. Article 11

Les États contractants doivent prendre les mesures nécessaires afin que des informations concernant le système prévu soient à la disposition des requérants éventuels.

L'article 8, alinéa 3, de l'arrêté royal du 18 décembre 1986 stipule que le secrétariat de la commission donne des renseignements aux personnes qui le demandent. Un rapport général sur l'activité de la commission doit être établi tous les deux ans.

À la suite des modifications de la loi par les lois des 17 et 18 février 1997, une campagne d'information a été mise sur pied. Deux types de brochures ont été distribués, une destinée aux éventuels requérants et une destinée aux professionnels. De plus, des dépliants et des posters ont été distribués entre autres aux services de police, aux maisons communales, aux CPAS, aux mutualités, et aux services d'aide aux justiciables.

3.2.12. Articles 12 et 13

L'article 12 de la Convention prévoit la désignation d'une autorité centrale chargée d'assister les

3.2.8. Artikel 8

De mogelijkheden om de schadeloosstelling te verminderen of zelfs te weigeren op grond van het eigen gedrag van de verzoeker, of omwille van het rechtsgevoel of de openbare orde, staan in andere bewoordingen geformuleerd in punt 2° en 3° van artikel 33, § 1.

De commissie kan rekening houden met «het gedrag van de verzoeker indien deze rechtstreeks of onrechtstreeks bijgedragen heeft tot het ontstaan van het nadeel of de toename ervan» en «de betrekkingen tussen de verzoeker en de dader».

3.2.9. Artikel 9

Dat rekening kan gehouden worden met de vergoedingen die uit enige andere bron zijn ontvangen, sluit aan bij het subsidiariteitsbeginsel. In de Belgische wet zijn middelen voorzien om dubbele schadeloosstelling te vermijden. Artikel 38, § 2, voorziet dat de Staat de toegekende hulp geheel of gedeeltelijk kan terugvorderen «wanneer het slachtoffer na de uitbetaling daarvan in enigerlei hoedanigheid een schadeloosstelling voor het nadeel verkrijgt». Artikel 38, § 3, voegt hier aan toe dat deze terugvordering ook kan plaatsvinden «wanneer de hulp is toegekend op grond van valse of onvolledige verklaringen vanwege het slachtoffer of zijn rechthebbende».

3.2.10. Artikel 10

De Staat of de bevoegde overheid kan worden gesubrogeerd in de rechten van diegene die schadeloos is gesteld voor het bedrag van de betaalde schadeloosstelling. Dit subrogatierecht is in de Belgische wet opgenomen in artikel 38, § 1.

3.2.11. Artikel 11

De verdragsluitende Staten moeten de nodige maatregelen nemen opdat informatie over het voorziene stelsel beschikbaar zou zijn voor eventuele verzoekers.

Artikel 8, derde lid, van het koninklijk besluit van 18 december 1986 bepaalt dat het secretariaat van de Commissie inlichtingen verstrekt aan degenen die hierom verzoeken. Om de twee jaar moet een algemeen verslag over de werkzaamheden worden opge maakt.

Naar aanleiding van de wetswijzigingen van 17 en 18 februari 1997 is een informatiecampaïne opgestart. Er zijn twee soorten brochures verspreid, één bestemd voor mogelijke verzoekers en één bestemd voor deskundigen. Verder zijn informatiefolders en posters verspreid over onder meer de politiediensten, de gemeentehuizen, de OCMW's, de mutualiteiten, de centra voor slachtofferhulp.

3.2.12. Artikelen 12 en 13

Artikel 12 legt de aanwijzing van een centrale autoriteit op die belast is met de verzoeken om bijstand

autres États signataires de la Convention. En Belgique, le secrétariat de la commission sera chargé de cette tâche, et veillera au respect du prescrit de l'article 13.

Le ministre des Affaires étrangères,

Louis MICHEL.

La ministre de la Justice,

Laurette ONKELINX.

van andere verdragsluitende Staten. In België zal deze taak waargenomen worden door het secretariaat van de commissie, die ook zal waken over de naleving van artikel 13.

De minister van Buitenlandse Zaken,

Louis MICHEL.

De minister van Justitie,

Laurette ONKELINX.

PROJET DE LOI

ALBERT II,

Roi des Belges,

À tous, présents et à venir,
SALUT.

Sur la proposition de Notre ministre des Affaires étrangères, et de Notre ministre de la Justice,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Notre ministre des Affaires étrangères et Notre ministre de la Justice sont chargés de présenter, en Notre nom, aux Chambres législatives et de déposer au Sénat, le projet de loi dont la teneur suit :

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Art. 2

La Convention européenne relative au dédommagement des victimes d'infractions violentes, faite à Strasbourg le 24 novembre 1983, sortira son plein et entier effet.

Donné à Bruxelles, le 28 septembre 2003.

ALBERT

Par le Roi :

Le ministre des Affaires étrangères,

Louis MICHEL.

Le ministre de la Justice,

Didier REYNERS.

WETSONTWERP

ALBERT II,

Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,
ONZE GROET.

Op de voordracht van Onze minister van Buitenlandse Zaken, en van Onze minister van Justitie,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

Onze minister van Buitenlandse Zaken en Onze minister van Justitie, zijn gelast het ontwerp van wet, waarvan de tekst hierna volgt, in Onze naam aan de Wetgevende Kamers voor te leggen en bij de Senaat in te dienen :

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Art. 2

Het Europees Verdrag inzake de schadeloosstelling van slachtoffers van geweldsmisdrijven, gedaan te Straatsburg op 24 november 1983, zal volkomen gevolg hebben.

Gegeven te Brussel, 28 september 2003.

ALBERT

Van Koningswege :

De minister van Buitenlandse Zaken,

Louis MICHEL.

De minister van Justitie,

Didier REYNERS.

CONVENTION EUROPEENE**relative au dédommagement des victimes d'infractions violentes**

Les Etats membres du Conseil de l'Europe, signataires de la présente Convention;

CONSIDERANT que le but du Conseil de l'Europe est de réaliser une union plus étroite entre ses membres;

CONSIDERANT que, pour des raisons d'équité et de solidarité sociale, il est nécessaire de se préoccuper de la situation des personnes victimes d'infractions intentionnelles de violence qui ont subi des atteintes au corps ou à la santé ou des personnes qui étaient à la charge de victimes décédées à la suite de telles infractions;

CONSIDERANT qu'il est nécessaire d'introduire ou de développer des régimes de dédommagement de ces victimes par l'Etat sur le territoire duquel de telles infractions ont été commises, notamment pour les cas où l'auteur de l'infraction est inconnu ou sans ressources;

CONSIDERANT qu'il est nécessaire d'établir des dispositions minimales dans le domaine considéré;

VU la résolution (77) 27 du Comité des Ministres du Conseil de l'Europe sur le dédommagement des victimes d'infractions pénales,

SONT CONVENUS DE CE QUI SUIT:

TITRE I**Principes fondamentaux****Article 1**

Les Parties s'engagent à prendre les dispositions nécessaires pour donner effet aux principes énoncés au Titre 1 de la présente Convention.

Article 2

1. Lorsque la réparation ne peut être entièrement assurée par d'autres sources, l'Etat doit contribuer au dédommagement:

a. de ceux qui ont subi de graves atteintes au corps ou à la santé résultant directement d'une infraction intentionnelle de violence;

b. de ceux qui étaient à la charge de la personne décédée à la suite d'une telle infraction.

2. Le dédommage prévu à l'alinéa précédent sera accordé même si l'auteur ne peut pas être poursuivi ou puni.

Article 3

L'indemnité sera accordée par l'Etat sur le territoire duquel l'infraction a été commise:

a. aux ressortissants des Etats parties à la présente Convention;

EUROPEES VERDRAG**inzake de schadeloosstelling van slachtoffers van geweldsmisdrijven**

(VERTALING)

De Lidstaten van de Raad van Europa, ondertekenaars van dit verdrag,

OVERWEGENDE dat het doel van de Raad van Europa het tot stand brengen van een grotere eenheid tussen de leden is;

OVERWEGENDE dat het, om redenen van billijkheid en sociale solidariteit, noodzakelijk is een regeling te treffen voor de situatie van slachtoffers van opzettelijke geweldsmisdrijven die lichamelijk letsel of nadeel voor de gezondheid hebben ondervonden of van personen die ten laste waren van slachtoffers die overleden zijn ingevolge dergelijke misdrijven;

OVERWEGENDE dat het noodzakelijk is regelingen in te voeren of te ontwikkelen ter schadeloosstelling van deze slachtoffers door de Staat op het grondgebied waarvan dergelijke misdrijven werden gepleegd, meerbepaald wanneer de dader niet bekend is of geen financiële middelen bezit;

OVERWEGENDE dat het noodzakelijk is terzake minimumbepalingen op te stellen;

GELET OP resolutie (77) 27 van het Comité van Ministers van de Raad van Europa inzake de schadeloosstelling van slachtoffers van misdrijven;

ZIJN HET VOLGENDE OVEREENGEKOMEN:

DEEL 1**Grondbeginselen****Artikel 1**

De Partijen verbinden zich om de noodzakelijke maatregelen te nemen om de in Deel 1 van dit Verdrag opgenomen beginselen uit te voeren.

Artikel 2

1. Wanneer het herstel van de schade niet volledig uit andere bronnen kan worden verzekerd, moet de Staat bijdragen aan de schadeloosstelling:

a. van hen die ernstig lichamelijk letsel of nadeel voor de gezondheid hebben ondervonden als rechtstreeks gevolg van een opzettelijk geweldsmisdrijf;

b. van hen die ten laste waren van de persoon die ingevolge een dergelijk misdrijf overleden is.

2. De schadeloosstelling voorzien in voorgaande alinea wordt toegekend zelfs indien de dader niet kan worden vervolgd of gestraft.

Artikel 3

De schadeloosstelling wordt toegekend door de Staat op het grondgebied waarvan het misdrijf werd gepleegd:

a. aan onderdanen van de Staten die Partij zijn bij dit Verdrag;

b. aux ressortissants de tous les Etats membres du Conseil de l'Europe qui résident en permanence dans l'Etat sur le territoire duquel l'infraction a été commise.

Article 4

Le dédommagement couvrira au moins, selon le cas, les éléments suivants du préjudice : perte de revenus, frais médicaux et d'hospitalisation, frais funéraires, et, en ce qui concerne les personnes à charge, perte d'aliments.

Article 5

Le régime de dédommagement peut fixer au besoin, pour l'ensemble ou pour les éléments de l'indemnité, une limite supérieure au-dessus de laquelle et un seuil minimum au-dessous duquel aucun dédommagement ne sera versé.

Article 6

Le régime de dédommagement peut fixer un délai dans lequel les requêtes en dédommagement doivent être introduites.

Article 7

Le dédommagement peut être réduit ou supprimé compte tenu de la situation financière du requérant.

Article 8

1. Le dédommagement peut être réduit ou supprimé en raison du comportement de la victime ou du requérant avant, pendant ou après l'infraction, ou en relation avec le dommage causé.

2. Le dédommagement peut aussi être réduit ou supprimé si la victime ou le requérant est impliqué(e) dans la criminalité organisée ou appartient à une organisation qui se livre à des infractions de violence.

3. Le dédommagement peut également être réduit ou supprimé dans le cas où une réparation, totale ou partielle, serait contraire au sens de la justice ou à l'ordre public.

Article 9

Afin d'éviter un double dédommagement, l'Etat ou l'autorité compétente peut imputer sur le dédommagement accordé ou réclamer à la personne indemnisée toute somme, relative au préjudice, reçue du délinquant, de la sécurité sociale, d'une assurance ou provenant de toute autre source.

Article 10

L'Etat ou l'autorité compétente peut être subrogé(e) dans les droits de la personne indemnisée à concurrence du montant versé.

Article 11

Les Parties s'engagent à prendre les mesures appropriées afin que des informations concernant le régime de dédommagement soient à la disposition des requérants potentiels.

b. aan onderdanen van alle Lidstaten van de Raad van Europa die permanent verblijven in de Staat op het grondgebied waarvan het misdrijf werd gepleegd.

Artikel 4

De schadeloosstelling omvat, naargelang het geval, ten minste de volgende schadeposten: verlies van inkomsten, medische kosten, ziekenhuiskosten, begrafeniskosten en, voor wat de personen ten laste betreft, het verlies aan levensonderhoud.

Artikel 5

De regeling van de schadeloosstelling kan, indien nodig, voor één of meer bestanddelen van de schadeloosstelling een bovengrens waaronder en een benedengrens waarboven geen schadeloosstelling wordt toegekend, vastleggen.

Artikel 6

De regeling van de schadeloosstelling kan een termijn voorzien waarbinnen de verzoeken tot schadeloosstelling moeten worden ingediend.

Artikel 7

De schadeloosstelling kan worden verminderd of geweigerd rekening houdend met de financiële situatie van de verzoeker.

Artikel 8

1. De schadeloosstelling kan worden verminderd of geweigerd op grond van het gedrag van het slachtoffer of de verzoeker vóór, tijdens of na het misdrijf, of in verband met de veroorzaakte schade.

2. De schadeloosstelling kan ook worden verminderd of geweigerd indien het slachtoffer of de verzoeker betrokken is bij de georganiseerde misdaad of tot een organisatie behoort die zich schuldig maakt aan het plegen van geweldsmisdrijven.

3. De schadeloosstelling kan eveneens worden verminderd of geweigerd indien geheel of gedeeltelijk herstel in strijd zou zijn met het rechtsgevoel of met de openbare orde.

Artikel 9

Ten einde dubbele schadeloosstelling te vermijden, kan de Staat of de bevoegde autoriteit elk bedrag dat met betrekking tot de schade is ontvangen van de dader, de sociale zekerheid, een verzekering, of uit welke andere bron ook, van de toegekende schadeloosstelling aftrekken of van de schadeloosgestelde persoon terugvorderen.

Artikel 10

De Staat of de bevoegde autoriteit kan worden gesubrogeerd in de rechten van de schadeloosgestelde persoon tot beloop van het uitgekeerde bedrag.

Artikel 11

Elke Partij verbindt zich om de nodige maatregelen te nemen opdat informatie over de regeling van de schadeloosstelling ter beschikking zou zijn van eventuele verzoekers.

TITRE II

Coopération internationale

Article 12

Sous réserve de l'application des accords bilatéraux ou multilatéraux d'assistance mutuelle conclus entre Etats contractants, les autorités compétentes des Parties doivent s'accorder mutuellement, sur demande, la plus large assistance possible dans le domaine couvert par la présente Convention. Dans ce but, chaque Etat contractant désignera une autorité centrale chargée de recevoir les demandes d'assistance et d'y donner suite et en informera le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe lors du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion.

Article 13

1. Le Comité européen pour les problèmes criminels (CDPC) du Conseil de l'Europe sera tenu informé de l'application de la présente Convention.

2. A cette fin, chaque Partie transmettra au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe toute information utile concernant ses dispositions législatives ou réglementaires relatives aux questions couvertes par la Convention.

TITRE III

Clauses finales

Article 14

La présente Convention est ouverte à la signature des Etats membres du Conseil de l'Europe. Elle sera soumise à ratification, acceptation ou approbation. Les instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation seront déposés près le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

Article 15

1. La présente Convention entrera en vigueur le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date à laquelle trois Etats membres du Conseil de l'Europe auront exprimé leur consentement à être liés par la Convention conformément aux dispositions de l'article 14.

2. Pour tout Etat membre qui exprimera ultérieurement son consentement à être lié par la Convention, celle-ci entrera en vigueur le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date du dépôt de l'instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation.

Article 16

1. Après l'entrée en vigueur de la présente Convention, le Comité des Ministres du Conseil de l'Europe pourra inviter tout Etat non membre du Conseil de l'Europe à adhérer à la présente Convention par une décision prise à la majorité prévue à l'article 20, d., du Statut du Conseil de l'Europe, et à l'unanimité des

DEEL II

Internationale samenwerking

Artikel 12

Onder voorbehoud van de toepassing van tussen de verdragssluitende Staten gesloten bilaterale of multilaterale overeenkomsten inzake wederzijdse bijstand, moeten de bevoegde autoriteiten van elke Partij elkaar, op verzoek, de grootst mogelijke bijstand verlenen in verband met de aangelegenheid behandeld in dit Verdrag. Met het oog hierop wijst elke verdragssluitende Partij een centrale autoriteit aan belast met het in ontvangst nemen van en gevolg geven aan verzoeken om bijstand, en stelt ze hiervan de Secretaris-generaal van de Raad van Europa in kennis bij het neerleggen van haar akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding.

Artikel 13

1. Het Europees Comité voor strafrechtelijke vraagstukken (CDPC) van de Raad van Europa wordt op de hoogte gehouden van de toepassing van dit Verdrag.

2. Met het oog hierop maakt elke Partij aan de Secretaris-generaal van het Raad van Europa alle nuttige informatie over aangaande haar wetgevende of reglementaire bepalingen betreffende de aangelegenheden waarop het Verdrag betrekking heeft.

DEEL III

Slotbepalingen

Artikel 14

Dit Verdrag staat open voor ondertekening door de Lidstaten van de Raad van Europa. Het zal onderworpen worden aan bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring. De akten van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring zullen worden neergelegd bij de Secretaris-generaal van de Raad van Europa.

Artikel 15

1. Dit Verdrag treedt in werking op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een periode van drie maanden na de datum waarop drie Lidstaten van de Raad van Europa hun instemming om door het Verdrag te worden verbonden tot uiting hebben gebracht overeenkomstig de bepalingen van artikel 14.

2. Ten aanzien van elke andere Lidstaat die daarna zijn instemming om door het Verdrag te worden verbonden tot uiting brengt, treedt deze in werking op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een periode van drie maanden na de datum van de neerlegging van de akte van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring.

Artikel 16

1. Na de inwerkingtreding van dit Verdrag kan het Comité van Ministers van de Raad van Europa elke Staat die geen lid is van de Raad van Europa uitnodigen om tot dit Verdrag toe te treden, bij een besluit genomen door de in artikel 20, d., van het Statuut van de Raad van Europa voorziene meerderheid, en bij algemene

représentants des Etats contractants ayant le droit de siéger au Comité.

2. Pour tout Etat adhérent, la Convention entrera en vigueur le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date du dépôt de l'instrument d'adhésion près le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

Article 17

1. Tout Etat peut, au moment de la signature ou au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, désigner le ou les territoires auxquels s'appliquera la présente Convention.

2. Tout Etat peut, à tout moment par la suite, par une déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, étendre l'application de la présente Convention à tout autre territoire désigné dans la déclaration. La Convention entrera en vigueur à l'égard de ce territoire le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date de réception de la déclaration par le Secrétaire Général.

3. Toute déclaration faite en vertu des deux paragraphes précédents pourra être retirée, en ce qui concerne tout territoire désigné dans cette déclaration, par notification adressée au Secrétaire Général. Le retrait prendra effet le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de six mois après la date de réception de la notification par le Secrétaire Général.

Article 18

1. Tout Etat peut, au moment de la signature ou au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, déclarer faire usage d'une ou de plusieurs réserves.

2. Tout Etat contractant qui a formulé une réserve en vertu du paragraphe précédent peut la retirer en tout ou en partie en adressant une notification au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe. Le retrait prendra effet à la date de réception de la notification par le Secrétaire Général.

3. La Partie qui a formulé une réserve au sujet d'une disposition de la présente Convention ne peut prétendre à l'application de cette disposition par une autre Partie; toutefois, elle peut, si la réserve est partielle ou conditionnelle, prétendre à l'application de cette disposition dans la mesure où elle l'a acceptée.

Article 19

1. Toute Partie peut, à tout moment, dénoncer la présente Convention en adressant une notification au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

2. La dénonciation prendra effet le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de six mois après la date de réception de la notification par le Secrétaire Général.

stemmen van de vertegenwoordigers van de verdragsluitende Partijen die gerechtigd zijn in het Comité zitting te hebben.

2. Ten aanzien van elke toetredende Staat treedt het Verdrag in werking op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een periode van drie maanden na de datum van de neerlegging van de akte van toetreding bij de Secretaris-generaal van de Raad van Europa.

Artikel 17

1. Elke Staat kan bij de ondertekening of bij de neerlegging van zijn akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, het grondgebied of de grondgebieden aanwijzen waarop dit Verdrag van toepassing zal zijn.

2. Elke Staat kan, op elk later tijdstip, door middel van een verklaring gericht aan de Secretaris-generaal van de Raad van Europa, de toepassing van dit Verdrag uitbreiden tot elk ander in de verklaring aangewezen grondgebied. Ten aanzien dit grondgebied treedt het Verdrag in werking op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een periode van drie maanden na de datum van ontvangst van de verklaring door de Secretaris-generaal.

3. Elke krachtens de twee voorgaande leden afgelegde verklaring kan worden ingetrokken, voor wat betreft elk in deze verklaring aangewezen grondgebied, door middel van een kennisgeving gericht aan de Secretaris-generaal. De intrekking wordt van kracht op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een periode van zes maanden na de datum van ontvangst van de kennisgeving door de Secretaris-generaal.

Artikel 18

1. Elke Staat kan bij de ondertekening of bij de neerlegging van zijn akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding verklaren één of meer voorbehouden te maken.

2. Elke verdragsluitende Partij die een voorbehoud krachtens het vorige lid heeft geformuleerd, kan dit geheel of gedeeltelijk intrekken door middel van een kennisgeving gericht aan de Secretaris-generaal van de Raad van Europa. De intrekking wordt van kracht op de datum van ontvangst van de kennisgeving door de Secretaris-generaal.

3. Een partij die een voorbehoud heeft gemaakt met betrekking tot een bepaling van dit Verdrag kan geen aanspraak maken op de toepassing van die bepaling door een andere Partij; indien haar voorbehoud evenwel gedeeltelijk of voorwaardelijk is, kan zij aanspraak maken op de toepassing van die bepaling voor zover zij deze zelf heeft aanvaard.

Artikel 19

1. Elke Partij kan, op elk ogenblik, dit Verdrag opzeggen door middel van een kennisgeving gericht aan de Secretaris-generaal van de Raad van Europa.

2. De opzegging wordt van kracht op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een periode van zes maanden na ontvangst van de kennisgeving door de Secretaris-generaal.

Article 20

Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe notifiera aux Etats membres du Conseil et à tout Etat ayant adhéré à la présente Convention :

- a. toute signature;
- b. le dépôt de tout instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion;
- c. toute date d'entrée en vigueur de la présente Convention conformément à ses articles 15, 16 et 17;
- d. tout autre acte, notification ou communication ayant trait à la présente Convention.

En foi de quoi, les soussignés, dûment autorisés à cet effet, ont signé la présente Convention.

Fait à Strasbourg, le 24 novembre 1983, en français et en anglais, les deux textes faisant également foi, en un seul exemplaire qui sera déposé dans les archives du Conseil de l'Europe. Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe en communiquera copie certifiée conforme à chacun des Etats membres du Conseil de l'Europe et à tout Etat invité à adhérer à la présente Convention.

Artikel 20

De Secretaris-generaal van de Raad van Europa stelt de Lidstaten van de Raad en elke Staat die tot dit Verdrag is toegetreden in kennis van :

- a. elke ondertekening;
- b. de neerlegging van elke akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding;
- c. elke datum van inwerkingtreding van dit Verdrag overeenkomstig de artikelen 15, 16 en 17;
- d. elke andere handeling, kennisgeving of mededeling met betrekking tot dit Verdrag.

Ten blijke waarvan de ondergetekenden, daartoe behoorlijk gemachtigd, dit Verdrag hebben ondertekend.

Gedaan te Straatsburg, op 24 november 1983, in de Engelse en de Franse taal, zijnde beide teksten gelijkelijk authentiek, in één enkel exemplaar, dat zal worden neergelegd in het archief van de Raad van de Raad van Europa. De Secretaris-generaal van de Raad van Europa doet een voor eensluidend gewaarmerkt afschrift toekomen aan elke Lidstaat van de Raad van Europa en aan elke Staat die is uitgenodigd om tot dit Verdrag toe te treden.

**AVANT-PROJET DE LOI SOUMIS
À L'AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT**

Avant-projet de loi portant assentiment à la Convention européenne relative au dédommagement des victimes d'infractions violentes, faite à Strasbourg le 24 novembre 1983.

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Art. 2

La Convention européenne relative au dédommagement des victimes d'infractions violentes, faite à Strasbourg le 24 novembre 1983, sortira son plein et entier effet.

**VOORONTWERP VAN WET VOOR ADVIES
VOORGELEGD AAN DE RAAD VAN STATE**

Voorontwerp van wet houdende instemming met het Europees Verdrag inzake deschadeloosstelling van slachtoffers van geweldsmisdrijven, gedaan te Straatsburg op 24 november 1983.

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Art. 2

Het Europees Verdrag inzake de schadeloosstelling van slachtoffers van geweldsmisdrijven, gedaan te Straatsburg op 24 november 1983, zal volkomen gevolg hebben.

AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT
34.472/2

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, le 29 novembre 2002, d'une demande d'avis, sur un avant-projet de loi «portant assentiment à la Convention européenne relative au dédommagement des victimes d'infractions violentes, faite à Strasbourg le 24 novembre 1983», a donné le 17 février 2003 l'avis suivant:

Le projet n'appelle aucune observation.

La chambre était composée de:

M. Y. KREINS, président de chambre;

M. J. JAUMOTTE et Mme M. BAGUET, conseillers d'État;

Mme B. VIGNERON, greffier.

Le rapport a été présenté par M. J. REGNIER, premier auditeur chef de section. La note du Bureau de coordination a été rédigée par M. Y. CHAUFFOUREAUX, référendaire adjoint.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. J. JAUMOTTE.

Le greffier,

B. VIGNERON.

Le président,

Y. KREINS.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE
34.472/2

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, op 29 november 2002 door de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken verzocht hem, van advies te dienen over een voorontwerp van wet «houdende instemming met het Europees Verdrag inzake de schadeloosstelling van slachtoffers van geweldsmisdrijven, gedaan te Straatsburg op 24 november 1983», heeft op 17 februari 2003 het volgende advies gegeven:

Bij het ontwerp zijn geen opmerkingen te maken.

De kamer was samengesteld uit:

De heer Y. KREINS, kamervoorzitter;

De heer J. JAUMOTTE en mevrouw M. BAGUET, staatsraden;

Mevrouw B. VIGNERON, griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de heer J. REGNIER, eerste auditeur-afdelingshoofd. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld door de heer Y. CHAUFFOUREAUX, adjunct-referendaris.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de heer J. JAUMOTTE.

De griffier,

B. VIGNERON.

De voorzitter,

Y. KREINS.